

Nogle Oplysninger om de ældste Slægtled af Familien Garmann i Norge.

Meddelt af Archivfuldmægtig **E. A. Thomle.**

Som det vistnok vil være en stor Del af dette Tidsskrifts Læsere bekendt, udgav Fru Juliane Hopstock i Bergen i Aaret 1876 en Stamtavle over Slægterne *Garmann*, *Schanche*, *Krohn* og *Hopstock*. Da imidlertid de Oplysninger, som her findes meddelte om de ældre Generationer af Slægten *Garmann*, der i det 17de og 18de Aarhundrede talte flere Medlemmer, der indtog en ganske anselig Stilling inden Borger- og Embedsstanden i Norge, hverken ere ganske paalidelige eller særdeles fuldstændige og da derhos de Oplysninger vedkommende denne Slægts ældre Genealogi, der mere tilfældig findes meddelt andetsteds, neppe ere synderlig mere tilfredsstillende, har jeg troet, at det kunde have sin Interesse at forsøge paa, at bringe lidt større Klarhed over de herhen hørende Spørgsmaal, hvorfor jeg nedenfor skal give en Oversigt over Familiens ældste Slægtled her i Landet.

Det første Medlem af Familien **Garmann**, som for Tiden kjendes, er den **Johan Garmann**, der var Factor eller Providiteur ved Sølvværket paa Kongsberg. Han var fra Haderslev, hvor han uden Tvivl ogsaa var født og hvor han var Borger og Raadmand, da han paa Grund af de Keiserliges Indfald i Danmark under Wallenstein i Aaret 1627 maatte forlade dette Land. Med sin Familie drog han da til Malmø, hvor han under sit Ophold den 10 Januar 1628 erholdt en kgl. Tilladelse til med Hustru, Børn og „Svoger“ samt Skib og Gods at reise til Christiania eller andetsteds i Norge, hvor han ønskede at ned-sætte sig. Kort efter har han da formodentlig ogsaa begivet sig paa Reisen til Norge, hvor han tog Borgerskab som Handelsmand i Christiania og bosatte sig paa Bragermæs, der vistnok allerede paa denne Tid nærmest betragtedes som en Filial af Christiania. Sandsynligvis har Familien Garmann fra sit Hjemsted været vel kjendt med de samtidig til Norge indflyttede

sønderjydske Slægter Toller, Stockfleth og Mechlenburg, med hvilke Familier den Garmannske vel endog ikke usandsynlig kan have staaet i Slægtskabsforhold. I ethvert Fald traadte Slægten Garmann meget snart i Forbindelse med hine Slægter, hvilket ogsaa var naturlig nok, og denne Forbindelse har uden Tvivl ogsaa i høi Grad lettet Familien i at slaa sig op i det fremmede Land. Johan Garmann traadte ogsaa straks ind i Kredsen af de Handelsmænd, der havde den indbringende Handelsleverance til det Offentlige og han blev vistnok ikke mange Aar efter sin Ankomst til Norge ansat som Factor eller Providiteur ved Kongsbergs Sølvværk. I denne Egenskab synes det at have paaligget ham at forsyne Værket og Arbejderne med Materialier og Proviant af alle Slags og det maa formodentlig have været en ganske indbringende Stilling, da Posten gennem en lang Aarrække og gennem flere Generationer nedarvedes i Familien. Allerede i Aaret 1630, fortæller saaledes Brünnich, at Garmann havde paataget sig Sølvværkets Proviantering og Leverancen af Materialier til samme, men da han ikke opfyldte Contracten, maatte Værket selv efter Klage fra Berghauptmanden Dr. Joh. Frid. Nortmann af 10 Oct. s. A. paa anden Maade skaffe sig disse, hvorved det paadrog sig en stor Gjæld. Ved siden heraf havde han ogsaa mange andre Leverancer til det Offentlige. Saaledes leverede han allerede i 1630 Krudt og Bly til Akershus, i 1638 ligeledes Krudt, i 1639 og 1640 Deler og Brændeved, i 1645 Master og Bjelker, i 1649 Proviant til de kgl. Skibe og i 1649 kvitterer Enken for en lignende Leverance til et kgl. Fartøj. Ifølge Brünnich, Kongsberg Sølvværk S. 96, skal Garmann allerede være afgaaet ved Døden før 18 October 1642, men dette kan, som det ogsaa af det ovenanførte tilstrækkelig fremgaar, ikke forholde sig rigtigt. Ifølge Akershus Lensregnskaber havde nemlig Johan Garmann baade 1645 og 1649 Leverancer til det Offentlige og han maa derfor selvfølgelig endnu paa denne Tid have været i Live, hvilket ogsaa ganske sikkert fremgaar deraf, at hans egenhændig skrevne Kvitteringer af 6 Oct. 1648 og 24 Juli 1649 endnu findes vedlagt Regnskaberne fra 1649—1650. Her kalder han sig selv Johan Garmann „den

ældre, Borger udi Christiania og wohnhaftig paa Bragernæs*, saaledes at det ikke kan være Tale om nogen Forveksling med Sønnen af samme Navn. Derimod kvitterer i det følgende Aar 1651 Enken Boel sl. Johan Garmanns for en Leverance, saaledes at Manden altsaa maa være afgaaet ved Døden i denne Mellemtid. Det kan derfor vistnok heller ikke være nogen Tvivl om, at Johan Garmann maa være identisk med den „Johanne Garmand“, der blev begravet paa Bragenæs 2 Juli 1651. Thi uagtet Kirkebogen tydelig har „Johanne“ og ikke „Johan“, er det vel sandsynligt at e'en kun er fremkommet ved at den foranstaaende n er givet en lille Krøl for meget. Nogen Johanne Garmann kjendes heller ikke. Det maa derfor vistnok antages, at Brännichs Anførsel alene beror paa en Misforstaaelse, sandsynligvis bevirket derved, at Konen kan have optraadt paa Mandens Vegne. Thi det er sikkert, at Garmann ikke kan være død saa tidlig som af ham anført. Johan Garmann var allerede gift mange Aar, før han bosatte sig i Norge, antagelig omkring 1608. Hans Hustru Boel „Reiminchs“ overlevede Manden og døde paa Bragernæs 12 Februar 1657 Kl. 12. (begr. 22 s. M.). Hun har muligvis været en Datter af den Herman „Reiming“, der 5 Marts 1585 fik Privilegium som Apotheker i Kolding, og hans Hustru Margrethe Skomagers, der efter Mandens Død 14 Sept. 1599 fik Bevilling til at lade Apotheket bestyre ved en Provisor Gert Grave, som senere egtede hendes Datter „Anneken Reiming“¹⁾. Med denne sin Hustru havde han, saavidt jeg kjender, følgende 7 Børn:

a. 1. *Johan Garmann*, født c. 1608, † i Christiania 1673 (begravet i Akers Kirke 2 April s. A.)²⁾. Allerede 1638 var han Slotsskriver paa Akershus Slot, udnævntes 9 Mai 1640 til Tolder og Sisemester i Christiania og blev i 1641 af den daværende Statholder i Norge Christopher Urne til Aasmark beskikket til tillige at være Stiftsskriver i Akershus Stift, hvilken Bestalling 8 Juli s. A. blev confirmeret af Kongen.

¹⁾ Jfr. V. Ingerslev, Danmarks Læger og Lægevæsen, I. S. 220 og 438 f.

²⁾ Han døde før 21 Marts 1673, da Enken under denne Datum fik Tilladelse til at lade Liget staa til 2 April.

Den 2 Januar 1647 bevilgede Hannibal Sehested ham Kongetienden af Totens Præstegjeld med tilliggende Annekser og herpaa erholdt han 27 Febr. s. A. kgl. Confirmation. Den 1 Mai 1647 bløv han ansat som Over- eller General-Bogholder ved det da oprettede Commissariat i Norge og blev s. A. af Hannibal Sehested for hans „langvarige tro og flittige Tjeneste“ „i Synderlighed nu i forleden Feide-Tid“ bevilget Topmaalet af alle Kirkens Tiender i Akershus Stift, hvilken Bevilling 1 Aug. s. A. blev kgl. confirmeret. Den 1 Januar 1649 fik han Bestalling som Contributionsforvalter ved Commissariatet fra Philippi Jacobi Dag (3: 1 Mai) s. A. at regne med en aarlig Gage af 800 Rdl. Under 9 Januar 1652 blev det imidlertid bestemt, at Commissariatet skulde ophæves og dets Betjente afskediges, men Garmann sees dog at have fortsat i sin Bestilling indtil Philippi Jacobi Dag 1653, til hvilken Tid han beregner sig Gage og da først Regnskaberne ere afsluttede. Den 22 Sept. 1652 havde han imidlertid faaet Fossesholm Gaard paa Eker med underliggende Sagbrug i Forpagtning; men han vedblev ogsaa senere i alle Fald tildels i Udførelsen af de Forretninger, der havde paaligget ham som Contributionsforvalter, idet det nemlig først ved en Række Kongebreve overdroges ham at modtage og nedsende Tolden og de øvrige Contributioner fra Norge og senere under 2 April 1663 erholdt formelig Bestalling herpaa med en aarlig Gage af 1200 Rdl. — Da Landcommissariatet i 1661 blev oprettet, blev Garmann sammen med Nicolaus Povelssøn ansat som Landcommissarius, paa hvilket Embede han erholdt Bestalling, dateret 1 Januar s. A., fra hvilken Tid han ogsaa beregner sig Gage, men i Virkelighed maa Bestillingen dog være udfærdiget noget senere. I Gage erholdt han 1000 Rdl. aarlig, hvorhos han under 4 Februar s. A. erholdt kgl. Confirmation paa ved Siden heraf at være Stiftsskriver i Akershus Stift. Som Landcommissarius opholdt Garmann sig mange Aar i Kjøbenhavn, medens Forretningerne i Norge varetoges af Bogholderen i Commissariatet Nicolaus Orloff. I Virkeligheden afsluttedes Commissariatets Virksomhed allerede i 1665, idet dets Forretninger væsentlig gik over til Cammerererne og Stiftamt-

skriverne, men det vedblev dog at bestaa i Navnet endnu mange Aar. Den 15 August 1664 erholdt Garmann ved Mageskifte med Kronen Gaarden Hovind i Aker, hvor han vistnok har boet, naar han opholdt sig i Norge. Gift 1) med *Maren Dop*, † paa Bragerneæs 1654 (begr. 29 October s. A.), Datter af Organist og Kannik ved Roskilde Domkirke Willum D. og Boel Andersdatter (der senere egtede Biskop Ole Boesen i Christiania¹⁾). — 2) i Kjøbenhavn 1661 (viet i Huset uden Trolovelse og Lysning ifølge kgl. Bevilling af 23 Januar s. A.) med *Margrethe Jespersdatter*, Enke efter Handelsmand i Kjøbenhavn Henrik Rosenmeyer d. Yngre, begravet i St Nicolai Kirke i Kjøbenhavn 25 Sept. 1658, Søn af Henrik Hansen Rosenmeyer d. Ældre og Margrethe Efter Johan Garmanns Død egtede Enken 3die Gang i Slotsmenigheden i Christiania 28 October 1674 Etatsraad og Justitiarius i Overhofretten Christian Madsen Lund. Med sin 1ste Hustru havde Garmann mindst 3 Børn (1 Søn og 2 Døtre) og i 2det Egteskab 3 Sønner og 1 Datter.

a. 2. *Christiane Sophie* Garmann, begravet paa Kongsberg 10 August 1696. Gift i Christiania 29 December 1663 med Oberbergmester paa Kongsberg *Johannes Barth*, født paa Kongsberg 22 Februar 1633, † der 3 Juni 1674, Søn af Oberbergmester Daniel B. og Mette Schneberg. Han egtede 1) i Christiania 4 October 1657 Sophie Bøyesen, † 1662, Datter af Skovinspecteur Fredrik B. til Foss og Annichen Garmann (en Søster af Landcommissarius Johan G.). 6 Børn (jfr. M. Sundt, Familien Barth, S. 30 ff.)

b. 2. *Willum Garmann*, der levede 19 April 1673, da han og Søsteren Christiane Sophie G. gik fra Arv og Gjæld efter Faderen, hvilket thinglæstes paa Christiania Bything 19 Febr. 1674. Han er formentlig død kort efter i yngre Alder eller i alle Fald ugift, da han ei nævnes paa Skiftet efter Broderen Oberst Johan Henrik Garmann.

¹⁾ Det maa vel være denne Forbindelse mellein Familierne Dop og Garmann, der har givet Anledning til, at Ligprædikenen over Elisabeth Schæffer tillægger Boel Andersdatter endnu en Mand, Mag. Gaarmand, Conrector i Christiania, der iøvrigt er aldeles ukjendt. Jfr. Dansk biog. Lex. II. 547.

- c. 2. Et „*Barn*“, døbt paa Brageræs 8 October 1654; formodentlig den „*Datter*“, der blev begravet i Christiania 10 Novbr. 1659.
- d. 2. *Margrethe Maria Garmann*, født i Christiania 27 Juni 1663 (døbt 2 Juli s. A.), † i Throndhjem 8 Januar 1690 (begr. 29 Januar s. A.) Gift i Akers Slotsmenighed 23 Januar 1683 (viet i Huset efter Bevilling) med Generallieutenant og Vice-Statholder i Norge *Johan Vibe*, født i Frankrig, † paa Hlade ved Throndhjem 28 Februar 1710, Søn af Peder Vibe til Gjerdrup. Johan Vibe var 1ste Gang gift med en hollandsk Dame Johanne Marie Sandrart, (jfr. Genealogisk og biografisk Archiv, S. 86 ff.). 8 Børn.
- e. 2. *Johan Henrik Garmann*, født formodentlig i Kjøbenhavn c. 1664, † paa Hovind i Aker 10 August 1748 (begr. 20 Aug. s. A. om Morgenens ifølge kgl. Bevilling.) Han blev 1688 Lieutenant ved Major Lemforts Comp. i Palle Krags gevrb. Inf.-Reg., 1690 Captlieut. ved Livcomp., 28 November 1693 Capt. i samme, da Hausmanns Reg., 7 Juli 1705 Major og Chef for Folloske Compagni af Akershusiske nat. Inf.-Reg., 18 Mai 1709 Oberstlieut. og Chef for Ullensakerske Comp. sammesteds og 13. Febr. 1712 Oberst og Chef for Vesterlenske nat. Inf. Reg. Han blev ved Skjøde af 30 Januar 1701, thinglæst 29 Juni 1702, fra de øvrige Arvinger i Boet efter Moderen Eier af Hovind. Skifte efter Oberst Garmann holdtes fra 10 August 1748 til 20 August 1751. Boets Formue udgjorde 22959 Rdl. og Gjælden 10241 Rdl., saaledes at der blev igjen til Arvingerne 12718 Rdl. Ved Testamente af 3 Juni 1719, kgl. confirmeret 22 Januar 1720, mellem Oberst Garmann og Hustru var det bestemt, at der af Boet ved Garmanns Død skulde udbetales hans Arvinger 3000 Rdl. kontant, medens Boet iøvrigt skulde tilfalde Konens Arvinger. Ved Skiftet efter Konens 1ste Mand General Tritschler 25 Juli 1720 udgjorde Boets Formue 52405 Rdl. og Gjælden 11741 Rdl. Denne betydelige Formue var i det væsentlige tilført Boet med Konen, medens Tritschler selv ikke havde indbragt synderligt. Gift c. 1719 med

Anna Catharina Toller, født 1666, † i Christiania 1720 (Liget blev 29 Mai s. A. nedsat i Kirkekjældereren og senere til Akers Kirke henført), Datter af Assistentsraad og Assessor i Overhofretten Nils T. og Kirsten Andersdatter Tonsberg. Hun var, da hun egtede Oberst Garmann Enke, gift 1) i Tønsberg 6 Mai 1681 med General Hans Ernst von Tritzschler til Thom, født paa Lauterbach 3 October 1647, † i Christiania 23 Juni 1718, Søn af Georg Abraham T. og Anna Maria von Kamerstadt. Ingen Børn.¹⁾

f. 2. *Peter Garmann*, født formodentlig i Kjøbenhavn c. 1665. Han blev 1690 Fenrik ved 6te Comp. af nordenfjeldske gevorb. Inf.-Reg., 26 Marts 1698 Lieutenant ved Grenadercompagniet, 11 Marts 1710 Capitaine ved Thronhjems Fricompagni, hvorfra han 7 October 1719 fik Afsked som Major. Døde før 1748. Gift med Else Lucia, med hvem han kun havde en Datter²⁾.

a. 3. *Margrethe Garmann*, † paa Møen 28 Februar 1742. Gift i Christiania 30 Juli 1732 med senere Biskop i Christianssand *Rasmus Paludan*, født i Christiania 26 Februar 1702, † i Christianssand 8 Januar 1759, Søn af Skræddermester Fredrik P. og Anna Jacobsdatter Schjøt. Efter Margrethe Garmanns Død egtede Biskop Paludan 2) 24 Marts 1743 Johanne Fischer, Enke efter Stiftsprovst i Christiania Nils Barfod, og 3) 10 October 1755 Anne Margrethe Pohlmann, Enke efter Major Prip (jfr. A. Faye, Christianssands Bispe- og Stiftshistorie,

¹⁾ Maaske den Johan Christian Garmann, der var født paa Fredrikshald c. 1699, var en uægte Søn af Oberst Garmann. Han blev 3 Juni 1720 Premierlieut. i Nedenæske Comp. af 1ste Vesterl. nat. Inf. Reg. Havde i 8 Aar været Lærling ved det norske Artilleri og i 2 Aar Adjutant sammesteds. Han var i 1734 gift og havde da 3 Børn. Det var vel hans Søn den Sergeant Johan Christian G., der døde 22 October 1789 ved et Ulykkestilfælde, idet han styrtede i Rygene Fos ved Stene Bro, idet han skulde løse en Vase med Tømmer, der havde sat sig fast. Han efterlod sig Enke Martha Knudsdatter og 6 Børn, af hvilke det ældste var 10 Aar. Manden havde i 19 Aar været Underofficer ved Nedenæs Compagni.

²⁾ Han havde i 1691 begaaet Leiermaal med Anne Petersdatter i Thronhjem.

S. 361 ff.) I Egteskab med Paludan havde Margrethe Garmann 7 Børn.

g. 2. *Johan Garmann*, der muligens er det „Dreng Barn“, der blev hjemmedøbt 11 Decbr. 1667 og hvis Daab blev confirmeret i Akers Slotskirke 19 Januar 1668, † paa Strømsø 1741 (begr. 28 Januar s. A.). Han var Cancellisecretær og blev 14 April 1703 Skibsmaalingsdirecteur sønden- og nordenfjelds i Norge samt 25 Juni s. A. virkelig Cancelliraad. Gift med *Cathrine Margrethe Foss*, født 11 Mai 1676, D. af Dr. Jens F. og Anna Margrethe Svane. Cancelliraad Garmann opgiver selv i 1711, at han ingen Børn har, men det maa vistnok antages, at efternævnte var hans (uægte?) Datter.

a. 3. *Maria Anne Garmann*, † ugift paa Strømsø 1743 (begr. 24 August s. A.). I alle Fald var hun en Broderdatter af Oberst Johan Henrik G. Hun bestemte ved Testamente af 8 Juli 1743, confirmeret 13 Sept. s. A., 100 Rdl. til Strømsø Byes Fattige.

b. 1. *Willum Garmann*, der vistnok har været et af de ældste Børn. Han forekommer fra 1637 som Foged i Akers Fogderi (og Slotsskriver paa Akershus?), i hvilken Egenskab han ifølge Instruction af 29 Juli 1632 var udlagt til Fogedgaard Gaarden Smestad i Akers Præstegjeld. I 1641 blev han Foged i Buskeruds og Hallingdals Fogderi og efterfulgte her Hans Eggertsen (Stockfleth). I dette Embede døde han paa Bragermæs 1644 (begr. 9 October s. A.). Nogle Aar før sin Død havde han den Ulykke at ihjelslaa en Borger i Christiania, ved Navn Peder Ratke, hvilket skeede af Nødværge, hvorfor han ogsaa blev frikjendt mod at give Afdødes Arvinger efter Loven fuld Mandsbod og den efterladte Enke Margrethe Lauritsdatter Sengerov. Da imidlertid Enken satte dette saa høit, at Garmann umulig kunde tilfredsstille hende, fik Jens Bjelke til Østraad Befaling til at bestemme Bodens Størrelse. Willum Garmann var gift med *Lene Jørgensdatter*, med hvem han dog ikke synes at have havt Børn. Hun egtede senere (efter 1648)

Hr. Jacob Jacobsen, Sognepræst til Aaby og Aastrup paa Fyen (der ikke nævnes hos Wiberg, Bidrag til en alm. Dansk Præstehist. I. S. 16), med hvem hun var gift, da hun 26 Juni 1655 tilskjødede sin Svoger Michel Lauritsen og Hustru Elsebeth Jørgensdatter en Tomt paa Bragernæs.

- c. 1. *Herman Garmann*, opkaldt efter Morfaderen, født i Haderslev 12 August 1612, † i Bergen 3 April 1674 (begravet „med stor Proces“ i Domkirken i hans egen grundmurede Grav bag Kirken). Han blev efter privat Undervisning i Hjemmet 15 A. gl. sat i Skole i Hamburg og kom efter endt Skolegang først i Tjeneste hos en Kjøbmand i Lübek Cort Echel og senere hos Tolderen ved Øresunds Toldsted Wilhelm Mortensen i Helsingør. I Aaret 1630 blev han Underskriver i Skriverstuen paa Akershus hos Statholderen i Norge Christopher Urne til Aasmark, beskikkedes 29 August 1636 til Toldskriver og i Aaret 1647 til Tolder i Bergen, hvor han eiede Hus i Domkirkens Sogn, der afbrændte ved Byens Brand i 1640. I Aaret 1650 blev han med Bibehold af Toldembedet tillige Toldforvalter nordenfjelds og 3 Juli 1662 Generaltoldforvalter sammesteds. Den 17 December 1648 tog han Borgerskab i Bergen og blev formodentlig samtidig Raadmand dersteds, hvilket Embede han ogsaa indehavde, indtil han 6 Juni 1665 med Bibehold af Generaltoldforvalterembedet blev udnævnt til Præsident og Commercedirecteur i Bergen. Som Generaltoldforvalter afgik han 1669, da Hans Christophersen Hiorth udnævntes til dette Embede 22 Juli s. A. Gift 1) 1636 med *Margrethe Buck*, født i Bergen 16 September 1618, † ved Forlis paa Lister paa Reise fra Bergen til Kjøbenhavn 24 Sept. 1669, Datter af Sognepræst til Voss Mag. Anders Andersen B. og Christense Madsdatter. 2) i Bergen 29 August 1671 med *Catharina Munthe*, født paa Borreby Præstegaard i Skaane c. 1628, † ved Christiania 1674 (begr. i Akers Kirke 25 Februar s. A.), Datter af Biskop over Bergens Stift Mag. Ludvig Hansen M. og Ingeborg Sørensdatter Friis. Hun var, da hun blev gift med Præsident Garmann, Enke, idet hun 1) 1649 i Bergen

egtede daværende residerende Capellan til Korskirken sammesteds Otto Stoud, født i Bergen 17 Mai 1620, † der 1657 som Sognepræst til Nykirken, Søn af Borgermester i Bergen Rasmus Lauritsen S. og Anna Sørensdatter, og 2) i Juni 1663 i Bergen Borgermester der Søren Jensen (Hoffmann), født i Viborg i Jylland 17 Juni 1595, † i Bergen 8 Marts 1665, Søn af Provst og Sognepræst til Domkirken i Viborg Mag. Jens Pedersen Løvenbalk og 1ste Hustru Anna Tøgersdatter. – I sit første Egteskab havde Herman Garmann 7 Børn, 6 Sønner og 1 Datter, medens hans 2det Egteskab var barnløst. Derimod havde denne Hustru af sine tidligere Egteskab flere Børn. Garmanns Børn, der kjendes, vare:

a. 2. *Johan G.*, født i Bergen c. 1637, † paa Holden Gaard i Hevne c. 1673. Han blev Student, dimitteret fra Bergens Skole, 1657, (immatriculeret ved Københavns Universitet 14 Mai s. A.). Den 21 Sept. 1660 blev han adjungeret den gamle Anders Jensen Helkand som Tolder i Throndhjem og tiltraadte efter dennes Død 17 Decbr. 1662 Embedet som virkelig Tolder i Throndhjem. I Juli Maaned 1669 blev han imidlertid suspenderet fra Embedet og 30 Juli s. A. Morten Eriksen i hans Sted udnævnt til Tolder i Throndhjem. Af hvilken Grund han blev afsat, vides ikke, men i 1670 sees han at have vægret sig for at svare til 1677¹/₄ Rdl. in specie 3 ŷ , som hans Fuldmægtig Povel Pedersen i hans Absens havde oppebaaret for Sept. og October Maaned 1669, fordi Fuldmægtigen havde oppebaaret disse Penge under hans Fravær i København og han ingen Ordre havde givet ham til at udbetale Pengene uden til dem, til hvem de retteligen vare assignerede. Dersom det ellers skulde kunne bevises, at han skulde have beordret Udbetalingen, tilbød han sig at restituere Summen, uanseet at hans Ordre „ikke kunde være af nogen Værdi“, efterdi han fra Bestillingen uskyldigen var bleven kasseret. Som Følge heraf blev saavel han som hans Fader Herman Garmann indstævnet for Skatkammeret, hvor han under 28 August 1670 blev dømt til at svare til Fuldmægtigens Regnskab fra den Tid, han i August 1669 selv reiste derfra til Dan-

mark og indtil 2. October s. A., da Morten Eriksen bekom sin Toldbog 2: tiltraadte sit Embede. Senere trak han sig tilbage til Holden, hvor han synes at have levet til sin Død. Denne Eiendom tilligemed det dertil hørende Gods tilhørte oprindeligen Norges Kantsler Jens Bjelke, af hvem det 17. Novbr. 1651 var bleven pantsat for 2700 Rdl. til Johan Garmanns Svigerfader Tolder Christopher Nilsen Tønder og blev, da Bjelkes Arvinger ikke formaaede at indløse Godset, af disse ved Skjøde af 10. November 1665 for 1400 Rdl. afhændet til Tønders Svigersøn Johan Garmann, der paatog sig at udløse Tønders andre Arvinger. Gift c. 1660¹⁾ med *Margrethe Tønder*, der døde paa Holden c. 1684, Datter af Tolder paa Nordmøre Christopher Nilsen T. og Karen Olufsdatter Skriver. Efter Mandens Død egtede Enken 2den Gang 1681 i Hevne Hans Nobel²⁾, født i Christianopol i Skaane 1657, † paa Sandholt i Fyen 1732, Søn af Kjøbmand Hans Mortensen N. og Sophia Eggers. Hans Nobel blev 1677 Student fra Christiansstads Skole og immatriculeredes ved Kjøbenhavns Universitet 30. October s. A. Den 11. November 1702 blev han Bergraad nordenfjelds efter Peter Dreyer, der afstod ham Bestillingen, blev 5. Mai 1703 tillagt samme Gage, som denne havde havt og udnævntes 23. December 1704 til Amtmand i Romsdals Amt efter Hans Lillienkiold med en aarlig Gage af 400 Rdl. Senere blev han Kammerraad og 3. November 1713 Medlem af det øverste Regjeringscollegium i Norge, Slotsloven, fra hvilken Stilling han 27. October 1719 blev entlediget. Den 30. November 1717 blev han Justitsraad og 30. Januar 1722 Etatsraad. I Aaret 1700 ydede han Kongens Kasse en Forstrækning af 300 Rdl. og i 1710 ligeledes 500 Rdl.

¹⁾ Man kunde næsten fristes til at tro, at det var denne Johan Garmann, der 30. Juli 1659 fik kgl. Bevilling til at vies i Huset uden Troløvelse og Lysning med Margrethe „Stockfleth“ og at her sidstnævntes Familienavn er fejlskrevet. Nogen Johan G. gift med Margrethe Stockfleth kjendes ikke.

²⁾ Det er saaledes feilagtigt, naar det i Norske Saml. (8vo), I. S. 142 heder, at N. var gift med en Datter af Tolderen Johan G. Endnu urigtigere er det, naar det hos Chr. Bruun, Fred. Rostgaard og hans Samtid, II. S. 161 siges, at N. var gift med en Datter af *Landcommissarius* Johan G. (jfr. ogsaa L. Daae, *Det gamle Christiania*, 2. Udg., S. 135 f.)

I 1719 sattes han i en Krigsstyr af 1000 Rdl., der var det høieste Beløb nogen ilagdes alene med Undtagelse af Grev Fredrik Anton Wedel-Jarlsberg, der sattes i 2160 Rdl. — Ved Skjøde af 11 August 1696 solgte han Holden Gaard og Gods til Vincents Meintz for 3900 Rdl, men dette Salg maa vistnok senere igjen være gaaet tilbage, da Nobel endnu 1701 staar som Eier af Holden, der i 1710 var i Stedsønnen, Kammerassessor Johan Peter Testmanns Eie. I 1719 forlod han Landet og rejste til Danmark, hvor han købte Damsbo og Sandholt, af hvilken sidste Eiendom han 8 Februar 1726 oprettede et Stamhus. Nobel siges ellers 4 Gange gift. At han var 3 Gange gift, er i ethvert Fald sikkert. Thi i 1701 boede han paa Holden i Hevne Præstegjeld og havde da foruden 2 Sønner, nemlig Hans Nobel, 17 A. gl. og Peder Nobel, 11 A. gl, endvidere 2 Stifsønner, nemlig Johan Peter Testmann, 15 A. gl og Johan Christopher Testmann, 13 A. gl. Da Stedsønnerne ere fødte mellem begge Hans Nobels egne Børn, maa disse selvfølgelig være fødte i 2 forskjellige Egteskaber. Og da endelig Hans Nobel endnu engang blev gift i 1717, maa han følgelig have været gift mindst 3 Gange. Sandsynligvis er det vel rigtigt, naar han angives gift 4 Gange, idet han formodentlig har været gift en Gang, før han egtede Margrethe Tønder, Johan Garmanns Enke, der saaledes vel har været hans 2den Hustru. 3die Gang egtede han i Hevne 1690 Dorothea Isabella Jessen, Enke efter Major Johan Christopher Testmann¹⁾ og Datter af Myntskriver i Norge Peter Jessen og Antonette Petersdatter Vibe (født 1623, † 1726, 103 A. gl i Molde hos Datterdatteren Amtmandinde Must), en Søster af Vice-Statholder Johan Vibe, og 4de Gang i Brevik 1717 Dorothea Hansdatter, Datter af Kjøbmand i Laurvig Hans Simonsen og Maren Jesdatter (der levede i 1719) samt Enke efter den rige Anders Nielsen i Brevik²⁾, der efterlod sig en Formue, som

¹⁾ Isabella sl. Major. Testmanns fik 12 Febr. 1687 bevilget Mandens Gage fra hans Dødsdag 26 Mai 1686 til Eftermandens Udnævnelse 12 August s. A. Hun havde 2 umyndige Børn og Boet var fallit.

²⁾ Anders Nielsen og Hustru Dorothea Hansdatter oprettede 1 Marts 1697 et gjensidigt Testamente, kgl. confirmeret 24 April s. A., ifølge hvilket den Længstlevende skulde beholde det hele Bo mod at udrede 100 Rdl.

ansloges til 184,000 Rdl. Med Johan Garmann havde Margrethe Tønder i alle Fald 2 Børn (1 Søn og 1 Datter) og med Hans Nobel en Søn, men ingen Døtre. Nobel havde i sit Egteskab med Dorothea Isabella Jessen i alle Fald en Søn og to Døtre. I sit Egteskab med Dorothea Hansdatter¹⁾ havde han ikke Børn. Johan Garmanns Børn vare følgende:

til Førstafdødes Arvinger, saafremt vedkommende indgik nyt Egteskab. Anders Nilsen har formodentlig havt et Efternavn, der begyndte med H., thi i Seglet bruger han Bogstaverne A. N. H.

- ¹⁾ Hans Nobel og Dorothea Hansdatter oprettede 2 Januar 1719 et gjen-sidigt Testamente, der blev kgl. confirmeret 18 Sept. s. A. Heri bestemtes det: 1) Hvis Nobel skulde afgaa ved Døden før Konen, skulde hans i tidligere Egteskaber fødte Børn udbetales $\frac{3}{4}$ af den Formue, han havde indbragt i det fælles Bo, hvorover han efter sin Død skulde efterlade sig nøiagtig Specification. Den øvrige efterladte Formue skulde Konen kunne skalte og valte med som sin egen, men naar hun døde, skulde den tilfalde samtlige hans Børn til lige Deling. 2) Hvis Dorothea Hansdatter derimod afgik ved Døden først, da skulde Nobel beholde det hele Bo mod at udbetale Afdødes Arvinger 200 Rdl. og 100 Rdl. til Rançonering af Fanger i Tyrkiet. Efter Nobels Død skulde Formuen tilfalde hans Børn til lige Deling som under No 1 bestemt. 3) Da begge Egtefolks gamle Mødre vare i Live, nemlig Mad^me Maren Jessdatter, salig Hans Simonsens (Konens Forældre) og Mad^me Dorothea Wibe, sl. Peder Jessens (der var Nobels Svigermoder i hans tidligere Egteskab, hvorom se ovenfor) bestemtes det, at disse hver forlods af Boet skulde udbetales 200 Rdl aarlig saa længe de levede, hvorfor en tilsvarende Capital skulde udtages og udsættes mod Sikkerhed hos den vederhæftigste „af vore Sønner eller Svigersønner“, eller hvis de heller skulde ønske dette, kunde de ogsaa tage sit Livsophold hos en af Børnene, der saaledes i dette Tilfælde skulde oppebære den aarlige Sum. I Testamentet siges det forøvrigt udtrykkelig, at Egtefolkene ikke have fælles Børn, som de heller ikke antages at erholde, og at den Længstlevende heller ikke kan antages at indgaa nyt Egteskab. Nobels Børn vare følgende: a) Hans Nobel, født c. 1684, † 1752. Han blev 1 Juli 1713 Commerceraad, 1714 Amtmand i Stavanger Amt, hvilket Embede han resignerede 1725, og 19 November 1725 Justitsraad. Han var gift med Anna Maria Bøchmann, med hvem han havde følgende Børn: a. 2. Fredrik, døbt i Stavanger Domkirke 4 Juni 1715, † ung som Lieutenant. b. 2. Hans, døbt i Stavanger Domkirke 3 Sept. 1717, † ugift 1756. c. 2. Martha, gift med Cancelliraad Christian Nørager, † 1766. b) Peder N., født c. 1690; vel den Peder Nobel, der blev begravet i Leganger Præstegjeld i Sogn Dom. Miseric. (c: 21 April) 1697. c) Martha Margrethe Nobel, født paa Holden i Hevne 17 October 1693, † paa Molde Gaard 9 December 1774; gift c. 1718 med Erik Must, født 1682, † 1729, Søn af Præsident i Christiania Hans Hansen M. og 2 Hustru Anne Andersdatter (eller Simonsen). Han var Amtmand i Romsdals Amt. d) Margrethe Marie N., født c. 1696, † 1755; gift 20 Juni 1717 med Oberst Janus Claudius Giedde, født 1672, † 20 April 1740.

- a. 3. *Christopher Garmann*, født c. 1663, død som Proprietær paa Marøen i Lindaas Præstegjeld i Nordhordlen i en meget høi Alder efter 1731. Ugift.
- b. 3. *Margrethe Garmann*, født c. 1665, † i Bergen 1733 (begravet i Domkirken 3 Juni s. A.) Gift c. 1698 med Stempler ved Toldboden i Bergen *Jacob Købke*, † i Bergen 1718. De havde 5 Børn.
- b. 2. *Anders Garmann*, født i Bergen 1641 (var i 1701 60 A. gl.), † i Hammers Præstegaard 1704 (begr. 26 November s. A.). Han blev Student fra Bergens Skole sammen med sin ældre Broder Johan i Aaret 1657 og immatriculeredes ved Kjøbenhavns Universitet den 14 Mai s. A. Derefter foretog han vistnok den sedvanlige Udenlandsreise og studerede bl. andet ved Universitetet i Franecker i Holland. (Norske Mag., II. S. 472.) Efter Hjemkomsten skal han først (fra 1659?) have været Capellan hos Hr. Arnoldus de Fine, der da var Rector ved Bergens Skole og under 19 August 1648 havde faaet Hammers Præstegjeld perpetueret Rectoratet mod at holde en Vicarius eller Capellan til at udføre de geistlige Forretninger sammesteds. Da Arnoldus de Fine i 1663 blev befordret til Lector theol. erholdt Garmann 4 Juni 1663 Bestalling som Sognepræst til Hammer mod at svare Bergens Rector den samme aarlige Afgift, som han hidtil havde pleiet, og erholdt kgl. Confirmation paa Embedet 1 Febr. 1670 og 13 April 1700. Den 14 April 1677 blev han fritaget for at svare den halve Del af Afgiften til Rectoratet eller 40 Rdl. aarlig, der samtidig blev paalagt Sognepræsten til Manger. Han var gift 2 Gange: 1) c. 1664 i Bergen med Kirsten (eller Christine) Hansdatter (Smidt), † i Bergen 1674 (begr. 14 Decbr. s. A.) Datter af Commissarius Hans Hansen Smidt, adlet Lillien-skiold og 1ste Hustru Margrethe Jonasdatter. 2) i Bergen 5 April 1676 med Thale Sophie Johannesdatter Lucht, hvis Moder maa have været den „Sognepræstens Værmoder sl. Maren Mathisdatter“, der blev begravet i Hammer 25 Novbr. 1696. Konen døde i Bergen 1719. I disse tvende Egteskab

havde han flere Børn, af hvilke dog kun de 3 efterlode sig Børn:

- a. 3. *Anna Garmann*, født c. 1665. Hun levede endnu 1731. Gift i Hammer 6 October 1686 (trol. 17 Aug. s. A.) med personel Capellan i Hammer *Christen Henriksen Urdahl*, født i Sogn i August 1651, † som Vicepastor i Hammer 1708, Søn af Sognepræst til Aurland i Sogn Henrik Reiersen U. og Guro Povelsdatter. 7 Børn.
- b. 3. *Marie Christine Garmann*, fød c. 1670; levede 1687, men var død ugift eller i ethvert Fald uden Børn i 1731.
- c. 3. *Cathrine Christine Garmann*, født c. 1676. Gift i Hammer 12 Mai 1696 (trol. 6 April s. A.) med *Hr. Trude Nitter*, Provst og Sognepræst til Kistrand i Finmarken, Søn af Borger i Bergen Henrik N.
- d. 3. *Margrethe Garmann*, der endnu levede 1731 som Enke i Søndfjord. Gift 1) med *Peder Andersen Ulveberg* i Sogndal, S. af Anders Feddersen, og 2) med Provst og Sognepræst til Sogndal i Sogn *Peder Hanning*.
- c. 2. *Christopher Garmann*, født i Bergen c. 1642 (var i 1701 59 A. gl.), † i Os ved Bergen 1 April 1721. Han blev 1661 Student fra Bergens Skole og inmatriculeredes ved Københavns Universitet 13 Mai s. A. I 1668 blev han Sognepræst til Os Præstegjeld ved Bergen og i 1703 tillige Provst i Provstiet. Har var gift med *Margrethe Sørensdatter Hoffmann*, † i Os Præstegjeld 1725, Datter af den førnævnte Borgermester i Bergen Søren Jensen (Hoffmann) og 2den Hustru Gjerthrud Hansdatter. Paa Skiftet efter hende, der holdtes paa Os Præstegaard fra 4—11 August 1725 nævnes kun følgende 4 Arvinger, nemlig 1) Generaltoldforvalter i Bergen Johan G., der 1701 var 26 A. gl. og da opholdt sig som Student i København, 2) Capellanen til Vik i Sogn Jens G., der i 1701 var 21 A. gl. og da var Student og Præceptor hos Farbroderen Hr. Anders Garmann til Hammer. 3) Gjerthrud G., gift med Sognepræst til Os Hr. Nils Leganger og 4) Margrethe G., der var død efter at have været gift med Hr. Peder Geelmuyden

Sognepræst til Vikør. De i Fru Hopstocks Stamtavle over Familien Garmann opførte andre Børn af Christopher Garmann maa følgelig være døde før 1725 ugifte eller uden da levende Børn. Den S. 10 sammesteds opførte Datter Anna Cathrina G., der skal have været gift med Vicepastor til Hammer Kristen Henriksen Urdahl, er identisk med den foran nævnte Datter af Hr. Anders Garmann til Hammer Anna, der var gift med Urdahl, og feilagtigt opført som Datter af Christopher G. Har ogsaa denne havt en Datter af Navn Anna Catharina G., maa hun selvfølgelig være død ugift før 1725.

- d. 2. *Boel Garmann*, født i Bergen 1643, † der 1733. Gift 1) i Bergen 20 November 1661 (viet i Huset uden Trolovelse eller Lysning ifølge Bevilling af 13 Febr. s. A.) med *Leonhard Lauritsen Grøtke*, født i Helsingør 21 Marts 1623, † i Bergen meget pludselig efter Hjemkomsten fra Kirken 13 October 1677 (begr. i Domkirken 18 October s. A.), Søn af Toldskriver ved Øresunds Toldbod Laurits Michelsen († 3 Marts 1635) og Margrethe Leonhardsdatter. Han kom 1635 i Tjeneste hos Lagthingsskriveren i Ringsted Carsten Sørensen, hvor han var i 3 Aar, kom 1640 til den hollandske Resident Carl von Cracow i Helsingør, efter hvis Død i 1647 han drev Handel for egen Regning, indtil han 10 Februar 1659 blev Toldskriver ved Øresundstolden. Under 18 Juli s. A. blev han Toldforvalter nordenfjelds i Norge og Tolder i Bergen. Han var 1ste Gang gift med Enken efter Borgermester Jørgen Baltzersen i Helsingør Anna Michelsdatter, hvem han egtede 1658 i Helsingør. 2) i Bergen c. 1670 med *Fredrik Kohlmann* (ikke Holtermann), der blev Tolder i Bergen 28 August 1670 med en aarlig Gage af 300 Rdl.
- e. 2. *Willum Garmann*, født i Bergen 18 April 1645, † ved at forlise sammen med Moderen paa Lister 24 Sept. 1669. Han blev i sin Ungdom sendt til Hamburg, senere til Holland; reiste derefter i forskjellige Lande og blev i 1668 Tiendeskriver nordenfjelds. Gift i Bergen 17 Marts 1669

(viet i Huset uden Trolovelse eller Lysning ifølge Bevilling af 22 Jan. s. A.) med *Ingeborg Lem*, født i Bergen c. 1650, † i Bergen 1695 (begr. 25 November s. A.). Datter af Lector i Bergen Mag. Peder Nilsen Lem og Abel Ludvigsdatter Munthe. Hun egtede 2) den rige Enkemand Overtoldbetjent i Bergen Hans Clausen, der døde i Bergen 1702 (begr. 18 Januar s. A.). Ingen Børn med Garmann.

f. 2. *Herman Garmann*, født i Bergen c. 1648 (var i 1701 53 A. gl.) † paa Gaarden Mjelde i Haus Præstegjeld 1710 som Stiftsskriver i Bergens Stift. Han fik 28 Sept. 1670 Bestalling som Vice-Stiftsskriver i Bergen og blev 26 Marts 1672 virkelig Stiftsskriver sammesteds. (Bestallingen confirm. 2 December 1699). Gift 1671 (viet i Huset ifølge kgl. Bevilling af 18 April s. A.) med *Alida de la Roche*, Datter af Oberstlieut. Ahasverus de Crequi de la Roche, der døde 25 Februar 1678. Han havde med sin Hustru neppe Børn. I alle Fald maa de være døde før 1731 uden at efterlade Efterkommere. Derimod nævnes 2 Fostersønner, nemlig 1) Herman Madsen, 7 A. gl. i 1701 og 2) Hartvig „Knudsen“ Kaas, 6 A. gl. Naar sidstnævnte i Mandtallet kaldes „Knudsen“, er dette feilagtigt, da han maa være den Hartvig Kaas, der 24 Febr. 1695 blev døbt i Stavanger Domkirke, i hvis Ministerialbog Faderen ligesaa feilagtig kaldes „Nils“ Kaas, hvorimod Moderen her ganske rigtig kaldes Gjerthrud de Créqui de la Roche, en Søster af Herman Garmanns Hustru. Hartvig Kaas's Fader hed nemlig Wentzel Kaas og var en Søn af Hartvig Kaas og hans 2den Hustru Sophia Wentzelsdatter Rotkirck.

d. 1. *Bernt Garmann*, født c. 1615. Han var først Capellan hos Sognepræst til Gran Hr. Michel Munch, efter hvis Død han i 1649 blev Sognepræst sammesteds og aflagde Ed 15 April s. A. I 1656 havde han allerede i flere Aar ei kunnet betjene sit Embede paa Grund af Sygdom, hvorfor Capellanen Anders Hammer den 25 Juli s. A. fik Lov til strax at kaldes

til Sognepræst til Gran, naar han vilde nøies med den Af-lønning, han allerede tidligere havde, og ei videre præterdere, saalænge Garmann levede. Hr. Bernt døde paa Bragernæs allerede 21 December s. A. (1656) og blev begravet 24 December næstefter. Han var vistnok gift med *Anna Knudsdatter*, hvis „Farfader“ siges at være Sl. Peder Knudsen (Foged paa Thoten og Hadeland) og hvis Forældre vare Hr. Knud Pedersen, Sognepræst til Gran, og Maren Torstensdatter (Morsing), der anden Gang egtede Hr Michel Christophersen Munch. Hr. Bernt Garmann havde ikke Børn.

e. 1. *Elisabeth Garmann*, født c. 1620, † paa Bragernæs 1686 (begr. 26 Novbr. s. A.). Gift paa Bragernæs 19 November 1648 med *Johan Reinholtzen* (Hass), † paa Bragernæs Vaaren 1663. Han efterfulgte Svigerfaderen som Providiteur ved Kongsberg Sølvværk.

f. 1. *Annichen Garmann*, født c. 1625, † Gift med *Fredrik Bøyesen* til Foss, om hvem se dette Tidsskrift 2 Række, V. 173.

g. 1. *Anna Catharina Garmann*. Hun var vistnok ogsaa en Datter af Johan Garmann d. Æ. og Boel Reiminchs, formodentlig deres yngste Barn. Hun blev gift med Dr. med. *Didrik Eckhoff*, der fra 1651—67 var practiserende Læge i Bergen og fra 1667 til sin Død 1675 Stadsmedicus i Thronhjelm (jfr. F. E. Hundrup, Biografiske Efterretninger om dem, der ved Kjøbenhavns Universitet have erholdt de høieste akademiske Værdigheder, S. 139).¹⁾

¹⁾ Naar det her ligesom hos Worm og Nyerup samt i Fastings Samling af Stiftelser og Gavebreve, II. S. 198 heder at Dr. Didrik Eckhoff var gift med en Datter af *Herman Garmann*, da maa dette være urigtigt. Ifølge Ligprædikenen havde nemlig Herman Garmann 6 Sønner, men kun 1 Datter (der var gift med Leonhard Lauritsen Grøtchier), af hvilke 3 af Sønnerne vare døde før Faderen. Det er vel derfor rimeligere. at hun har været Herman Germanns *Søster*, hvilket ogsaa passer langt bedre med Dr. Eckhoffs Levetid.